

ORIENTACIONS

FRONT UNIVERSITARI DE CATALUNYA - GRUPS NACIONALIS DE RESISTÈNCIA

Barcelona, 15 de Març del 1947

Nº XXV

1357 4531
A VILADOT
FONS
CEDOC

EDITORIAL

La seva lectura ens planteja en forma evident el problema institucional que pesa sobre la vida política catalana.

D'una banda a l'Interior el C.N.D.C., l'autoritat del qual és de tothom reconeguda, respon, ho hem repetit abastament en aquestes pàgines, a una necessitat dels catalans de la Resistència: ens ha calgut organitzar-nos; ha arribat un moment en que la Resistència ha madurat prou perquè consideréssim arribada l'hora d'unificar i enllaçar els nostres esforços. El camp d'acció del Consell és doncs, indicadíssim. Les seves possibilitats d'intervenció en la vida catalana són considerables. Malaureadament, el Consell no ha sabut o no ha pogut aprofitar-les totes. Nosaltres voldríem que a cada ocasió es fes sentir la veu del Consell i que la seva presència fos coneguda arreu de Catalunya. Amb el temps -esperem- arribarà a acomplir-se aquesta missió que només el Consell pot realitzar.

D'altra banda, a París actua el Govern de Catalunya, presidit pel Sr. Josep Irla. Tampoc podem alabar la seva activitat i els seus fruits. La seva dependència econòmica del Govern de la República i indubtablement altres dificultats, han posat obstacles a la seva acció. El cas és que ben poc s'ha fet en quant a difusió del fet i el problema català a l'estranger i ajuda a l'Interior. Però no hem d'oblidar que les dificultats en que estroba creixerien molt més si la seva tasca l'hagués de realitzar el C.N.D.C. des de l'Interior.

Tenim, doncs, dos organismes similars, paral·lels. El Govern de Catalunya comprèn la necessitat del Consell i aquest no desconeix pas la del primer. Als dos hi ha representants de gairebé els mateixos partits. Els alimenta un mateix esperit i un estímul semblant. Perquè no s'ha trobat encara encara, la manera de fondre'ls, o si més no, la de coordinar-los?

Ja plantejàrem en el número passat, la discussió entre legalistes i antilegalistes. Avui, amb la creació del Govern Llopis, totes les forces polítiques espanyoles s'encarriren cap a la solució no legalista. A Catalunya la discussió no ha trobat encara la sortida decantable o millor dit, la posició antilegalista no ha assolit encara una unanimitat completa. Els termes de la disputa es polaritzen entorn del predomini del Consell o del Govern.

(Acaba a la pàgina 4)

Reproduïm més endavant la declaració signada pel Govern de Catalunya a l'exili el primer del passat febrer.

DECLARACIÓ DEL GOVERN DE LA GENERALITAT

Publiquem a continuació els parafràsis més interessants de la nota oficiosa signada pel Govern de Catalunya a París el 1 de Febrer del 1947.

"Resalten en el moment actual els últims acords de l'Assemblea de les N.U., nova fita en el curs internacional del problema hispànic. Aquest primer resultat feliç no hauria pas estat possible sense dos factors. L'un, l'heroisme dels resistents, prova incessant que la República no era oblidada i que ni per un moment deixava de reivindicar-se per a ella el dia de demà. L'altra, la solidaritat espiritual i activa, en cada país, amb la nostra causa per part de les seleccions intel·lectuals, del públic sa i sensible a les causes de la llibertat i de les organitzacions obreres."

"Ara, convinguda ja la quarantena per al règim franquista, el Govern de Catalunya, parlant en nom d'un esperit secular de llibertat, evol. (Passa a la p. 4)

LLIBRES CATALANS

Per fi, en 1947, el "Ministerio de Educación Nacional" ha tolerat la venda pública de llibres impresos en el nostre idioma sempre que siguin expressió "de lo autóctono" i "lo vernáculo". Els permisos han estat concedits per les novel·les i els llibres de poesia, ja que, segons els dirigents, no hi ha cap obstacle en permetre l'esbravament dels catalans en llurs dàries "jodflorealesques", completament anodines i inofensives; cal, però, mantenir la prohibició per les traduccions, assaigs i llibres de divulgació científica. El català no és idioma de cultura, diuen els franquistes. Tot aquell que pretén fer cultura catalana obeeix a tórboles consignes dictades, probablement, des de Moscou.

Nosaltres no ens deixarem seduir per aquestes liberalitats concedides amb gest munificent; però cal aprofitar totes les armes, inclús les que ens ofereix l'enemic. Aquest és el parer de la majoria de nosaltres i ens plau remetre'ns, en aquest punt, a l'extraete d'un article publicat en un periòdic català de França, signat per A. Rovira i Virgili, que insertarem en el darrer número d'ORIENTACIONS.

Donem una breu notícia de les obres que han aparegut darrerament:

Dalmau i Jover S.A. sota el títol de "Biblioteca literària Nova Renaixença" ha llençat al mercat unes edicions relativament econòmiques, amb una presentació menys que discreta; "Mosaic" de Víctor Català, petites descripcions líriques de la vida de la llar i "Cromos" de Joaquim Me de Nadal, versió catalana d'una de les obres de la "Barcelona vuitcentista", veritable plaga pseudo-literària que hem tingut que suportar en els darrers anys. La mateixa casa comercial ha editat també les "Memòries d'un aprenent d'antiquari" de J. Dalmau i Farreras, "Jaume Farrell" de Josep Ribalta i "Urània" novel·la peculiaríssima com totes les d'Agustí Esclatans.

La "Biblioteca Selecta" ha editat "Del Joc i del Foc" llibre de poesies serenes i equilibrades de Carles Riba. Apuntem en un inoís que la publicació d'aquest llibre, obra d'un dels poetes més grans amb que conta la nostra actual literatura, no ha pogut ésser silenciada per la crítica oficial com ho havia fet en altres ocasions. Ha presentat, també, una mostra de la lírica nítida i suau de Tomàs Garcés ("El caçador") i ha reeditat, seguint un criteri lloable: "L'Atlàntida", "Canigó" i "Montserrat" de Verdaguier, "La família dels Garrigues" de J. Pin i Soler - "La Punyalada" de M. Veyreda - "Fanny" de Carles Soldevila - "Flama vivent" de J. Roig i Raventós - i "Gualba, la de les mil veus" i "La ben plantada" d'Eugeni d'Ors - "L'illa de la calma" de Santiago Rusinyol, etc.

Del mateix autor, l'Editorial "Surco" presenta de nou "L'Auca del Senyor Esteve", coincidint amb la reposició escènica.

Aplaudim la reedició de "Solitud" de Víctor Català, un dels llibres més vigorosos de la literatura catalana moderna.

Hem d'anotar les pulcres edicions de poesia que ofereix l'Editorial Estel que ha publicat obres de Guimerà, López Picó, Guasch, Llongueres, Llates, etc.

La col·lecció "Els Delfins" de l'Editorial "Ancora" (No hi ha una desagradable afinitat amb les "Ediciones Ancora y Delfín" que patrocinen "Destino" - "Política de Unidad"?) presenta "Cada dia és festa" de Manuel Brunet, recull d'articles publicats en un periòdic d'avantguerra - i reedita el "Vintge a Catalunya" de Josep Pla.

No podem oblidar en aquesta breu relació de llibres catalans, els presentats en edicions de bibliòfil, que cada dia tenen més difusió; tendència que comptarà amb l'encoratjament i la lloança de molts de nosaltres mentre no envaeixi el camp de les edicions populars, com amenaça fer-ho per les especulacions d'alguns llibreters acostumats als guanys de publicacions més o menys clandestines durant aquests anys de prohibició total. En l'art del llibre català s'han destacat algunes obres que ens plau citar: "Tradicions i llegendes montserratines" de J. Amades (Boixos de E.C. Ricart) - "Cinc Contes" de Miquel Llor (Cravats de Manuel Humbert) - "Faules" de Ferran Soldevila (Cravats de Pièrrette Gargallo) - "L'ermità Maurici" de J. Roig i Raventós (Il·lustracions de J. Colom) - "Les Coses Benignes" de Joaquim Riera (Aiguaforts de Jaume Pla) - etc. I ara, al cloure aquesta llista, al fer-ne un balanç sincer hem de reconèixer el predomini d'edicions d'obres velles sobre les veritables novetats, amb tot i lo poc alienadores de les conclusions que se'n treuen.

No ens fem il·lusions: els anys de prohibició absoluta han trencat la nostra continuïtat cultural. És ara que començarem a donar-nos compte del mal que ens ha fet el règim. Eren molts els que imaginaven que el dia que s'obris una esclatxa com la d'ara en sortiria un raig impetuós i vigorósíssim. I no és així. De tant en tant, en la nostra cultura que Catalunya porta

Heu aquí uns fragments del setmanari "LA HORA" del S.F.U. de Madrid, N°35

El retall es tret de "Carta a un Joven Inglés" i diu així:
 "...En España hay descontentos. Sabes quienes son los máximos descontentos?
 Los hombres de la Falange..." "...Nuestro concepto elemental de la Justicia
 no va con la BLANDURA de la Justicia que aquí usamos..." "...tu con verdadera
 rias nuestra irritación ante el delito procesal que en España se impone
 ra castigar un delito que, para nosotros, hombres jóvenes y limpios(?) co-
 be ser liquidado...con una ejecución fulminante y decisiva."

Es ad dir, estan descontents perquè encara es mata poca gent i massa
 poc a poc. Amb raó va dir aquell castig madrileny: "el unico grito de algar
 de la España de Franco es !!VIVA LA PEPA!!" Els castellans del cotxe de
 morts en diuen la "Pepa".

El n° 39 del mateix setmanari i en la secció "Piedra de escándalo" diu:
 "...lanzamos nuestra piedra contra la populosa ciudad que matri-
 cula sus automoviles con los iniciales P.M.M...." "...P.M.M. la urbe popu-
 losísima del enchufismo deslizante que crece y crece..."
 En aquest es veu que li varen prometre un PMM i ara resulta que encara no
 li han donat. Per això crida tan. Si es que realment s'ho venen de bona fe
 una agència veure la cara que posa si s'enterra que a Barcelona els estu-
 dis cinematogràfics, com Trilla-Pocsa, etc etc. lloguen els omnibus de la
 Policía Armada, per traslladar els extres, el dia que ho necessiten per mor-
 del treball. "Por lomenos- en deia un pobret guardia- el dia que el del-
 quier se ingresase al Montepio. Pero calla destinado a la quiebra de nues-
 tro Jefe Superior!"

El mateix n° 39 porta un article intítulat "De vuelta a la Estupidez" on diu:
 que el seu autor, Juan Maria Gallego, en diu:

"...Siempre llevo con orgullo el emblema del SEU, en la solapa, o por
 debo confessar que en aquel momento y en algún otro he sentido ganas de
 rancarme y ponerme un gorro con cascabelos para parecer un bufón..."

¿Vols dir Juan Maria que era necessari treure't l'enseny i posar-te
 un gorret amb cascabels, per semblar un bufó? Las sembla que només amb
 l'enseny en tenies ben bé prou.

Fragment del discurs "inaugural" del nou Jefe del SEU, "camarada" J. M. Gal-
 Moral (ULL!! una sola erre!).

Diu: "Y no olvideis nunca que si en las aulas universitarias se vol-
 ta o se ofende a la Falange, un universitario solo puede emplear sus uñas
 para hacer frente a la ofensa, como en el más viejo estilo jonsista, que
 va haciendo mucha falta que estas cosas se recuperen en España."

!Que aprenduin, que aprenduin, els nostres nens!! Per si con-
 noixen aquest "estilo jonsista" ens servim donar-les-hi el nom d'un bon ma-
 tre en aquestes coses, que segons sembla "NO HAN DE SER OLVIDADAS". El nom
 es el del "camarada Martin Barragón".

Doncs, si, no hi ha contenci en el Liceu. Aquest cop, però, no hi estat
 culpa del empresari Sr Mostres, sinó que la Junta del teatre ha trobat en-
 falta la quantitat de 6.0000Ptes 6.00000! i ara es clar, tot son maldecia
 i preocupacions i ningú pensa en el pobre aniversari del teatre.

Referent a la quantitat de Ptes evaporades, sembla que ha estat ara-
 que un bon Sr de la Junta va volguer emular els nois del SEU, i...

I diem del SEU, perquè de la caixa d'aquesta organització, varen voler 250000
 Ptes 250.000, les quals foren causa del canvi de nom i de Juntades que fa
 poques setmanes es presentaren en les Centrals del SEU.

"La veritat de lo que he passado - deia en Porta, poc després d'haver-
 estat despedit com una minyona de servei- la veritat de esto es..." "Bira mico-
 la" "Verdad" es que son una pispa!!! Ja he deien al non liquet que "el diem
 nora es del SEU y hace con él lo que le da la gana".

NOTA.- La quantitat de pessetes destilades de la caixa del Liceu en 500.
 000. Siscentos mil. No ~~de~~ 6.000, com per error, s'ha escrit.

DECLARACIÓ DEL GOVERN.

...denunciant un llocus habitual dels règims de força: el suposat argument que la condemnació de llurs malvestats que es proclama en tot el món atempta a la dignitat nacional. En excusació a aquests conceptes, Catalunya, sempre tan ella mateixa, sent i exalta la col·laboració de tots els pobles i voldria esmerçar-se en una obra que garantís per a tots els valors humans i els estímuls d'una vida millor..."

"...S'avé amb la significació permanent de Catalunya, la condemna universal retunda del règim franquista..."

"...Tant per motius de raó com d'eficàcia, el Govern parteix del principi de la continuïtat institucional catalana i republicana. No fer-ho així seria reconèixer la raó de la força..."

"...Cal tenir en compte que, per als catalans, després de la qüestió de règim polític, econòmic i social, hi ha la qüestió nacional..."

"...El Govern no es considera pas un organisme tancat..."

"...Voldríem que les forces catalanes de la Resistència, es veïssin aplegades en un organisme representatiu nacional; sota l'autoritat del Govern de Catalunya..."

PLENARI: El President: JOSEP IRLA BOSCH. --Els Consellers: POMPU FADRA, CARLES DE BURYLL, ANTONI ROVIRA VIRGILI, JOSEP CARNER, JOAN COMOLERA, PAU PAINO, FERRÚS BERRA MORET.

EXTRACTE DE LA 1ª PÀGINA.- (ve de la 1ª pàgina)

La declaració que comentem ens diu així: "Tant per motius de raó com d'eficàcia, el Govern parteix del principi de la continuïtat institucional catalana i republicana. No fer-ho seria reconèixer la raó de la força, acatar la injustícia passatjera, llançar com una nosa el nostre dret, sola insígnia resplendent que ens resta...". No, realment, prescindir de la continuïtat institucional, no suposa reconèixer la raó de la força ni la injustícia passatjera, majorment quant es fa portar de la rebel·lió i de la necessitat d'eficàcia. Per altra part amb tot i haver comprovat que el nostre dret per ell sol no ens dona la llibertat ni cap camí per que el arribar-hi no tenim perquè renunciar-hi, si més no per a recolzar la força que la nostra organització, la nostra unitat ens donaria.

Cal simplement apuntar tots els factors que per als sols no ens donen el camí de la victòria i fer-ne un sol cos. Cal sumar les velles institucions a les forces renovadores, la legalitat a la nova organització: l'exterior a l'interior. El Govern al Consell de la Democràcia, i cal constituir un organisme superior que recollint i fent-se dipositori de la legalitat, fruit de les darreres eleccions, entri decididament pel camí de la política útil i eficaç, única que fa possible la necessària col·laboració amb la política espanyola, ja orientada per complet, en aquests sentits.

LEI DRES CATALANS.- /ve de la 2ª pàgina/

Aquest estat no passa mai sense deixar rastre. Per això s'han aixecat darrerament moltes veus patriòtiques a les que el perill ha despertat. Però cal tenir en compte amb el patriotisme cultural. El catalanisme no va per néixer defensant la cultura, sinó que tingué l'ambició de crear-la. Peren els patriòtes, els polítics, els que s'abocaren al camp cultural per a resucitar l'antiga vida intel·lectual de Catalunya. Es seguint aquest exemple que ens cal resoldre les postures dels que accepten un càrrec per a "salvar el que es pugui". I és aconseguir els que escriuen llibres en castellà parlant del nostre folk-lore i el vuitcentisme barceloní, o bé ho fan amb llengua catalana sota la "benevolència" dels "jerarques". Aci hi ha una diferència: uns escriuen ~~saxtixxxx~~ valent-se del permís del règim per prendre una posició que l'enemic deixa buidar i posar-la al servei de Catalunya. Altres escriuen sentint-se part del règim, fent-se omissions de la "evolució" i la "vuelta a la normalidad". Aquesta és la postura que volen demanar i que és possible que enganyi a molts. Cal denunciar-la, no ja com a servidors de la política opressora, sino com a adulteradors de la nostra vida cultural.

AMEN.